Z DENNÍKU MÉ SAMOTY.

V dalekou vlast mne touha má zas nese
na bílých křídlech teskných vzpomínek
do luhů, hájů, k břehům tichých řek,
nad nimiž horstvo do oblačna pne se.

Kam oko mé tam všude rozhlédne se,
všudo zří onen neskonalý vděk
zašlého mládí, zašlých pohádek,
z nichž jedna každá na mne usměje se.

Ba, mého mládí! Kde však to je dneska?
Vzpomínek pouze zůstala mi směska,
jež k němu zas mne vracet bude dál,

bych nad ním sám, až nejvíc šťastným bodu,
v bolesti náhlé, v lítosti a trudu
jak staré dítě dlouze zaplakal.

•

Ne! Nevěřím, že to by všecko bylo,
co mohli jsme, a že už nelze víc
vykonat lidem, do jichž zřítelnic
sestoupla's, tajemná a velká Síle!

Den ještě přijde, by se rozsvítilo
tebou v nás duši, srdcí na tisíc,
ty sama abys zradostněla, zřic,
že cizáctví nás přece jen neshitilo.

Dnes večer teprv a my jdeme k ránu,
k východu slunce, k vláze velkých žní,
jež přece jednou z nezoraných lánů

sklidíme domů a jich stále více
na důkaz toho, ne že poslední
národ jsou Češi v příští Americe.

A. J. H.

Česko-americký přehled.

— Bývalý kongresník Michálek z Chicaga založil Cook County World Publishing Co. a stal se novinářem. První číslo jeho týdenníku "Cook County World" už vyšlo a slibuje reformu v politice.

— Zástupci Národního hřbitova povolili konečně na Havlíčkův pomník $1,500.

— Na novoyorkské konservatoři krajanka sl. K. B. Hrdličková obdržela za pilné studium ve hře na piano zlatou medaili.

— V umělecké komisi pro postavení poprsí B. Smetany zasedají: malíř Nádherný, Rose, Svoboda, Růžička, Procházka, sochař Kratina, stavitel Krčil, Šefčík a Mička.

— V Granger, Tex., sehráli caldwellští ochotníci známou a oblíbenou hru "Ženská vojna".

— Slet a závody sokolské v v Clevelandu, O., setkaly se s velikým zdarem. Súčastnila se celá severovýchodní župa.

— Známý krajan chicažský a učitel hudby, Jos. H. Čapek, opustí po 14letém členství Thomasův orchestr a věnuje se nyní činnosti samostatné.

— Dr. Jar. E. Salaba-Vojan vydá v září tohoto roku knihu desíti úvah o zdejších poměrech pod názvem "Česko-americké Epištoly."

— V Chicagu do minulého týdne bylo sebráno na Ústřední Matici Školskou v Čechách 124,552 centů. Nuže, s chutí a vytrvale dále!

— Roku 1909 přistěhovalo se do Ameriky z Rakousko-Uherska 6,850 Čechů (3,998 mužů a 2,852 žen). Dle výkazů úřadních tvořili prý vystěhovaleckou elitu. Na penězích si prý přivezli $202,592.

— Chicažský krajan Čeněk Slezák z č. 1322 záp. 18. ul., vynašel pěknou samočinnou škatulku na sirky jak fosforové tak i švédské.

— Mezi českými dívkami v Granger, Tex., agituje se pilně na založení ženského sboru sokolského.

Nehody, neštěstí, a černá kronika česko-americká.

— Paní Ed. Mazurková, 24letá krajanka, z č. 1033 vých. 89. ul. v Clevelandu, pokusila se minulý týden v sebevražedném úmyslu o otravu.

— V Chicagu se pohřešují krajané Ed Janda, 14letý, z č. 1520 záp. 18. Pl., a 35letý Josef Sobolík z čísla 2829 Lawndale ave.

— Chicažská krajanka Marie Mulačová, patrně v návalu okamžitého šílenství usmrtila svého synáčka Jaroslava a pak sebe.

— Ve Filadelfii zadusil se v sebevražedném úmyslu 49letý krajan Karel Nováček ze zoufalství nad ztrátou jmění.

— Krajanka Anna Topišovská, roz. Smolíková, z Chicaga, podlehla minulý týden při desinfekci otravě karbolkou.

— George Hlavín, z čísla 2066 záp. 45. ul., v Clevelandu, koči, zaměstnaný u William Edwards Co., přejet byl v neděli o půlnoci nákladním vlakem dráhy Nickel Plate a snad smrtelně zraněn. — Obě nohy mu byly uříznuty.

Z KRÁTKÉ NÁŠTĚVY ČESKÝCH OSAD
Crete, Wilber, Swanton, Milligan a Kramer, Nebr.

Píše Václav Přibyl, cest. jed. Pokroku.

Od samých posledních vánočních svátků nebylo téměř vhodné příležitosti, abych opět si vyjel na cestu agitační. V zimě nepříznivé počasí, potom jarní období, kdy každý spěchal do polí, bylo příčinou, že jsem nikam nejel a, nebýti jiných okolností, ani v této době — pilných žní — nebylo by možno počítati na zvláštní pro mne skvělý úspěch.

V minulém roce navštívil jsem sice dosti osad, avšak vždy v obavě, abych snad neubíral zbytečně místa v našem časopise, nezmiňoval jsem se o svých zkušenostech. Jest pravdou, že mnozí krajané rádi pročítají cestopisy našich českých novinářských jednatelů, já ale ve skutečnosti vždy raději jsem viděl, když v místě, kde by býval můj cestopis, byl nějaký prospěšný, užitečný neb vzdělavací článek.

Ani tentokráte byl bych se slovem o své cestě nezmínil. Když ale viděl jsem všude tolik přízně, našim časopisům projevované, nutká mne to, abych přece jen krátce s těmi, kdož toto budou čísti, si touto cestou pohovořil. Pravím, pohovořil, a jest tomu tak! Ať přijedu sem, neb jinam, vždy slyším: "Příbyle, tak jak se Vám tam líbilo?" Inu, já zase odpovídal jen podle toho, jak ve skutečnosti různé věci se měly. Skoro bych měl záviděti našim ct. příznivkyním a dopisovatelům vůbec — jako: Paní Vítámvásové, paní Otoupalíkové, p. Šotrabovi i Mackovi, kteří dlouholetým svým dopisováním stali se téměř světoznámými. Však komu čest, tomu chvála!

Nyní k věci! Když ve čtvrtek, 23. června, vyjel jsem po B. & M. dráze, bedlivě pozoroval jsem po celé cestě krajinu, abych se přesvědčil, jak daleko asi pokročily naděje těch pilných našich pracovníků na nastávající úrodu. Za svého pobytu v Omaze neustále měl jsem příležitost slyšeti všeliké stesky na nepříznivé počasí a sám jsem se domníval, že letos bude asi rok neúrodný a jiných pro nás ve městech následkem toho svízelů. — Dnes však po 9-denním výletu v krajině, kde zvláště převážné procento Čechů jest usazeno, mohl bych skoro tvrditi, že není třeba pro měšťáky nějakých obav, že by snad nebyla letošního roku obstojná úroda. — Obyčejně, ať už se urodilo farmářům sebe více, ve městech ceny životních potravin přece jen stále stoupaly a proto ono napjetí nás všech v nejistotě nad výsledkem i tentokráte. — Tedy nezoufejme! Naši bodří rolníci v Saline a Fillmore okr. nenaříkají. Proč tedy my bychom se měli rmoutiti?!

Pšenice, ač místy znatelně prořídlé, dají obstojnou úrodu a ne na jednom místě slyšel jsem, že budou sypati od 16 a 18 bušlů nahoru. Ovsy všude vyhlížely velmi slibně. Alfalfy byly posekány podruhé a vždy s pěkným výsledkem. Také korny, jež byly místy následkem různých nepohod poměrně malé, slibují obvyklou a to již nyní obstojnou sklizeň. Co mne nejvíce překvapilo, bylo, když zřel jsem, že všude kolem Crete, Wilber, Swanton, Tobias a Milligan bude slušná úroda jablk. U nás v Omaze a v nejbližším okolí bude jich pramálo. — V této době dostali místy vydatné deště a věru radost bylo zříti při panujícím teplém počasí úžasný pokrok kukuřice. Rovněž pastry skytají hojné pastvy všemu hospodářskému zvířectvu.

Cílem cesty mé bylo hlavně povzbuditi ctěné naše jednately v zájmu nového, 'Pokrokem' vydávaného časopisu "Česko-Americký Venkov". I v tomto ohledu byl jsem nemálo potěšen ze všech stran zaslouženou pochvalou o tomto vzdělavacím časopise. Páni jednatelé, vědouce velmi dobře, že rozšiřováním užitečného tohoto listu budou konati jen dobro, činí se všemožně, aby jedenkaždý v jejich dosahu stal se "Venkova" předplatitelem. Dnes již jsou jisti, že ode všech čtenářů dostane se jim za jich přičinění oprávněného vděku.

Nyní měl bych se ještě zmíniti o některých krajanech, kteří se zvláštní ochotou a jim vrozenou dobrosrdečností mně přišli vstříc. Všem, kdož mne tak krajansky pohostili, patří můj vřelý dík a nikdy nezapomenu jich přátelství.

Ve Wilber byl jsem srdečně uvítán a pohostěn p. Jos. S. Šlerem, snaživým naším jednatelem. Zároveň bylo mi velikým potěšením potřásti pravicí s pp. Ant. Novákem, bývalým Omažanem, H. Pospíšilem, Kotyzou, starým panem Chaloupkou a mnoha jinými.

Ve Swanton dostalo se mi krajanského pohostění v rodině p. Dra. J. Šimečka, potom na okázalé pravé české veselce u manželů Červených a konečně u dávných přátel manželů Jana Ereta, pilného našeho jednatele.

V Tobias byl to p. Fr. Cvach a Šimáček, kteří pilně dbali, abych se nermoutil. Zvláštními díky zavázán jsem p. Pincovi, oblíbenému řezníku, jakož i jeho ctěné manželce za přátelské uvítání a pohostění. Také pan F. O. Kučera, chvalně známý notář a pozemkový jednatel, prokázal mi cenné služby, to jest dovezením na farmu k p. Chadimovi, jehož jako přítele přál jsem si spatřiti a jemu pozdrav z Omahy vyříditi. Jak p. Kučera slíbil, bude z okolí Tobias častěji zprávy podávati a časopisy naše jako jednatel zastupovati.

V Milligan také cítil jsem se v brzku opět jako doma. A jak by ne! Zkuste to někdy a zajděte k Pepíkovi Jíchovi, který každého vždy rád vzorně obslouží a, kdyby on v pěkném svém hostinci přítomen nebyl, tu najdete tam Launa, kterýž rovněž jako 'boss' jest velice úslužný a přívětivý. — Přátelského pohostění dostalo se mi v rodině p. Vác. Pavelky, s nimiž seznámil jsem se v Omaze. Jsou to lidé velice dobrosrdeční. Pan Pavelka jest dovedným kovářem a za dobu krátkého tam pobytu získal si velkou přízeň všech vůkolních rolníků. Frank Pavelka přítomně šaramantně otáčí se za nálevnou v hostinci Petráčkově. Mile překvapen byl jsem pozváním p. Karla Šmrhy, oblíbeného kasíra bankovního. Neděle bývají nyní mnohdy nudné a nic člověka tak neosvěží, jako pobavení v kroužku dobrých přátel. Pan Šmrha vlastní nyní rozkošné místečko. Moderně zařízená residence obklopena jest pěknou zahradou. Pěkně se to hovělo v stínu košatých štěpů. Hostitel pilně se postaral, aby zdroj humoru po parném dnu neměl konce. Pan Šmrha znamenitě dovedl se vpraviti do situace, neboť toho dne byl nucen "bečlařiti". Vše šlo jako na drátkách. S laskavými čtenáři dovolím si sděliti, že pan Šmrha ze zvláštní ochoty převzal jednatelství našich listů. Bude též dopisovati a tu zajisté do velké míry zavděčí se tamním krajanům.

V Crete, bývalém to kdysi mém domově, také jsem všude shledal veselé tváře. Za zvláštní pozornost jsem povděčen p. Mařánkovi, vzornému to našemu jednateli.

V Kramer jsem se potěšil se svými přáteli manželi Kleinovými. Kramer jest tiché městečko a vše šlo tam v obvyklých kolejích. Jak jsem zvěděl, obchody jdou prý znamenitě.

Vyřídiv v těchto končinách záležitosti ku spokojenosti, v sobotu večer navrátil jsem se opět do svého domova. Na zdar!

VELIKÉ HORKO,
tělo slábne a toto potřebuje silitele, aby dodal chuť k jídlu. Čtěte, co píše pan Jan Petřík, Campbell, Neb.: "Vaše Léčivé Hořké Víno Medové se výborně osvědčilo v mojí rodině a vzdávám Vám dík za tak dobrý lék pro žaludek." Nemají-li jej u Vás obchodníci na skladě, pište si pro bedničku 12 láhví za $3.00, kterou přímo zašle vyrábitel A. V. KOUBA, 2819 Larimer Str., Denver, Colo.

DRINK Liquid Sunshine Luxus
THE BEER YOU LIKE HAVE A CASE SENT HOME
CONSUMERS' DISTRIBUTER
John Nittler
3224 So. 24th Street
DOUG. 1889, RED 3932
IND. A-1420

Máme.. 18224 telefonů
v Omaze
a South Omaze
Zavolejte: Douglas 2, Contract Dept a objednejte si jeden pro svůj domov.
NEBRASKA TELEPHONE CO.

Jos. J. Panuška
1318 Williams ul., právě naproti Seminovu řeznickému krámu.
Pozemkové obchody v českém distriktu v Omaze, v South Omaze a v Benson. — Požární a úrazové pojištění.
ABSTRAKTY NÁROKŮ. — VEŘEJNÉ NOTÁŘSTVÍ.
Hodiny: Od 7 do 10 večer a v sobotu od 3 hodin odp. do 8 hod. večer. 36tf
Tel. Doug. 5737. Přijďte kdykoli večer.

Fr. J. Kolbaba
.....UČITEL.....
hry houslové.
920 Homer Street,
OMAHA, NEBR.
Zavolejte: Doug. 6714
Na přání vyučuje též v bytě žáka.

SNUBNÍ ZLATÉ PRSTENY
a jiné svatební dárky máme ve velkém výběru. Prsteny od $2.00 vzhůru.
Na klenoty u nás koupené vkusně vygravírujeme Vaše plná jména zdarma. Správkám hodinek a jiným šperkům věnujeme zvláštní pozornost. A. CECHA, český hodinář a zlatník, 1248 So. 13th St., Omaha, Neb. 47-tf

Kotěra & Sloup
vlastní rozsáhlý obchod
grocerní a železářský
v čís. 1261 So. 16. Str., Omaha.
Na skladě mají vždy znamenitou grocerii a různé importované nakládané zvláštnosti. Čerstvou zeleninu pečivo, z farmy čerstvé máslo a vejce obdržíte u nás každý den. Zboží na požádání se dováží.
Tel. Douglas 5573. 43-tf

Moderně zařízený a největší řeznický a uzenářský závod vlastní nejstarší řezník,
V. F. KUNCL,
č. 1244 So. 13th St., Omaha.
Má na skladě vždy velké zásoby čerstvého různého masa, jakož i znamenitých domácích uzenářských výrobků. Ceny levnější nežli kdekoliv jinde. Zboží možno objednati telefonem: Douglas 1199. 28-tf

FRANK KUGLER,
KONTRAKTOR
vykonává veškerou práci zednickou k úplné spokojenosti za ceny nejmírnější.
Cementové chodníky a cisterny. Hotovení plánů. 32-tf
Obydlí: 2413 Castellar ul., Omaha, Neb. Tel. Doug. 4956

Velký moderní, nově zařízený čistý
závod řeznický
vlastní
CHAS. F. KUNCL
v č. 1250 již. 13. ul.
Má vždy na skladě největší zásoby masa nejlepšího druhu. Zboží uzenářské výborné jakosti. Vždy velký výběr. Ceny nejnižší. Telephone Doug. 4333. 8tf

Bratří Vránové,
kontraktoři a stavitelé.
K úplné spokojenosti vyhotoví vám plány a provedou vám dřevěné, cihelné a kamenné stavby z nejlepšího materiálu.
Obydlí: 1956 jižní 15. ul., Omaha.
Telefon: Douglas 5210. 28tf

PRO NAŠI MATIČKU.

Ch.—Pronikavý hlas českých menšin v Čechách, na Moravě, Slezsku a Vídni, volající o rychlou pomoc v boji proti neurvalé dorážejícímu přívalu germánskému, doletěl až k nám za moře — k americkým Čechům. Slyšeli jsme volání to již dříve, ale neodhodlali jsme se k organisaci sbírek a nepřihlásili jsme se s pomocnou rukou jako celek. Tu a tam uspořádána byla sice sbírka, několik dollarů posláno bylo do Čech s výpravou sokolskou, ale to vše bylo velmi málo na počet Čechů amerických, kteří musí považovati za svoji povinnost přispěti svojí hřivnou tam, kde jde o naši krev.

Bylo potřeba rozhodné výzvy ku uspořádání organisované sbírky jako daru Čechů amerických, který by byl důstojný jejich počtu. A výzva ta přišla! Přišla ve chvíli, kdy českým obranným institucím je potřeba pomoci největší, kdy zvůle germánská na české menšiny nejvíce doléhá. A je potěšitelno, že způsobila široký ohlas ve všech vrstvách našeho lidu. Na všech stranách konají se sbírky a v mnohých osadách chystají se slavnosti ve prospěch této sbírky, jež má býti důstojným darem Čechů amerických. Český lid ukázal, že cítí upřímně s trpícími bratry, že má porozumění pro jejich zápasy, kde se rozhoduje, je-li český člověk psancem na své vlastní půdě aneb rovnocenným občanem se svým německým sousedem.

Co jsou české menšiny? Ostrovy, obklopené mořem cizáctví, jehož vlny prudce na ně dorážejí, aby je ochuzovaly a ničily. Jsou baštami, o které rozráží se příval cizáckých vln, které snaží se zaplaviti naši domovinu, jež láká je svojí krásou i přírodním bohatstvím.

Nikdo, kdo život českých menšin a českých osad v okolím německým, z blízka nepoznal, nedovede si učiniti správného úsudku o jejich utrpení. Je jim upřáno všechno! A jediným důvodem k tomu jest jejich češství, k němuž otevřeně se hlásí, nelekajíce se pronásledování.

Jedinou oporou našich menšin jsou naše obranné Jednoty, Podmanská a Severočeská, Ústřední Matice Školská a spolek "Komenský" ve Vídni. Nejdůležitější a nejobtížnější úkol připadá tu Ústřední Matici Školské, nejdůležitější naší obranné instituci. Jako pečlivá matička stará se o své dítky, tak ona stará se o naše české menšiny, staví pro ně školy, aby českým dítkám dostalo se vychování v jazyku mateřském a aby nebyly nám odcizeny a nenáležely jednou do řad našich nepřátel.

Hrozí nám Čechům, našemu bytí, nebezpečí veliké. Kdo nepoznal, neuvěří, kdo neviděl, nevypoví, kdo neprožil, nepocítí! Dnes na horké půdě české, na rozhraní území českého a německým, kde druhdy jenom Čech byl pánem a v klidu a pokoji žil, ještě ofe český sedlák půdu po otcích zděděnou, potem a krví předků posvěcenou. Dnes v potu tváře dobývá si chleba na své půdě, na kterou zuby dívce cení nenasytná tlama cizácká, — a kdo tuší, co bude zítra? Přijde cizák a ukopí úskokem statek zděděný, za ním přijde druhý, třetí, po čase přijde jich celá řada. V místě postaví se továrna a pronikavý pískot továrních píšťal stává se vítězným jásotem našeho nepřítele, jaká krok za krokem dere se do našich dvůr a poněmčuje vše, co poněmčiti se dá. Za ním stojí německý Schulverein, znamenitě podporovaný školský spolek, kterému právě před kratičkou dobou sebrány byly dva miliony, který postaví v druhdy ryze české obci německou školu a terrorem, kterého schopna je jen nelidská zášť, naženou se do ní české dítky, a zde se duše jejich otupují a uči nenávisti k rodné své krvi, o níž dovídají se, že je méně cennou. Práce německých škol schulvereinských je nemravnou a pro nás nesmírně zhoubnou.

Proti těmto německým tvrzím, odkudž českým lidem přichází jen zášť a nenávist, staví Ústřední Matice Školská naše bašty — české školy, které stávají se útočištěm dítek naší krve. Zde dostane se jim vzdělání v jazyku, jemuž rozumějí, a proto duše jejich nezakrní, zde učí se lásce k svému národu, ale vychovávají se z nich stateční bojovníci, kteří jednou státi budou v prvních řadách voje, který odrážeti bude útoky našich nepřátel.

Smutné postavení mají české menšiny ve velkých německých městech. Jsou to hlavně dělníci, kteří odkázáni jsou na německý kapitál. Není na tom dosti, že prací pilných svých rukou pomáhají cizáku k bohatství — nesnasytná hydra cizácká chce ještě větší obět — chce naši krev. Je jim přikazováno, aby dítky posílali do škol německých a nevyhoví-li tomuto příkazu, jsou propouštěni z práce, vypovídáni z bytů — za lásku k národu a mateřštině hrozí jim hrozná bída a hlad. Smutné a bolestné jsou kapitoly o utrpení českých menšin a mnohému americkému Čechu, který zvyklí na zdejší poměry, zdají se až k víře nepodobnými. Ale skutečnost je častokráte daleko horší než zprávy, jež čas od času vyskytnou se v našich časopisech.

A české menšiny trpí hrozně. Trpí hospodářsky i kulturně. Mají nedostatek školství, které je základní složkou budoucí jejich existence. Tisíce a tisíce našich lidí zápasí a volají po pomoci. Osud jejich je krutý a tvrdý! Rok co rok sta našich lidí tonou v moři germánském.

Neúsměvně smutný je osud menšiny vídeňské (300,000) vídeňských Čechů marně volá po české škole. Škola, kterou vydržuje spolek Komenský, nedostačuje a nemůže přijmouti ani polovici dítek, jež se do ní přihlašují. Vlna českých škol za daných poměrů stavěti nelze, neboť síly národa, který si takovým obnosem sám musí přispívati na své kulturní potřeby, byly by přečerpány.

Velikým českým menšinám na Moravě a ve Slezsku rovněž nedostává se škol. Jejich osud vystižně vylíčil básník Bezruč ve své básni "70,000", v níž volá:

Sedmdesát tisíc je nás
před Těšínem, před Těšínem.
Sto tisíc nás poněmčili,
sto tisíc nás popálili,
v vodce pak mi svatý klid.
Když nás zbylo sedmdesát,
tisíců jen sedmdesát:
smíme žít.

Sedmdesát tisíc hrobů
kapají nám před Těšínem.
Časem někde k zemi valykne,
pomoci se sedovolí,
cizí bůk smlek ve tvář stříkne,
tupě díváme za v dava,
jak nám k špalku kladou hlavu
jak vůl na porážku volá.

Pomozte! — volají české menšiny a hlas jejich nesmí býti pro všechno, co nám je drahého, ohyšlen. Nechť hlas jejich zalehne do každé česko-americké osady a nechť každá vykoná svoji svatou povinnost. Sbírejte všude, neboť naší pomoci je třeba! Sbírejte, poněvadž pomoci našim menšinám je naší povinností, povinností české krve k české krvi. Sbírejte, dokud je záchrana možnou a neodkládejte! Kdo rychle dá, dvakrát dá!